

PROTOKÓŁ z XVI posiedzenia Rady do Spraw Cyfryzacji, które odbyło się 8 listopada 2019 roku, o godzinie 11:00 w siedzibie Ministerstwa Cyfryzacji.

Podsumowanie działania grup roboczych MC – Pan Jacek Paziewski, Dyrektor Biura Analiz i Projektów Strategicznych MC.

Pan Dyrektor Jacek Paziewski zaczął od ogólnego wprowadzenia – grupy robocze jest to przedsięwzięcie, które obejmuje prawie 1000 osób. Ideą jest stworzenie przestrzeni w Ministerstwie Cyfryzacji dla spotkania specjalistów z administracji (również z innych resortów), przedstawicieli biznesu, nauki, instytucji pozarządowych w celu dwustronnego przepływu wiedzy i informacji. Liderzy grup mają za zadanie zorganizować możliwie szeroki strumień pozyskiwania wiedzy z rynku poprzez udział reprezentatywnego grona przedstawicieli danego zagadnienia w grupie roboczej. Zaznaczono, że grupa jest również narzędziem oddziaływania tam, gdzie to możliwe, reprezentowania interesu i kierunków strategicznych Ministra Cyfryzacji. Przedstawione zostały poszczególne grupy, tj.:

1. Cyfrowa tożsamość i usługi zaufania – ok. 20 osób (przede wszystkim z administracji publicznej i środowisk naukowych). Jest to grupa, która zasadnicze efekty i prace już wykonała – przyczyniła się do wypracowywania koncepcji cyfrowej tożsamości i usług zaufania w Polsce, co przełożyło się na rozwiązania ustawowe i techniczne. Grupa zajmowała się takimi zagadnieniami, jak m.in. Węzeł Krajowy, kierunkowe założenia dla usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego w Polsce, wideoidentyfikacja, wideoweryfikacja, profil zaufany. Nadrzędnym celem dla grupy było doprowadzenie do praktycznego zrównania usług zaufania z ich nieelektronicznymi odpowiednikami we wszelkich postępowaniach. Wskazano, że grupa będzie dalej wykorzystywana jako zaplecze eksperckie w związku z zagadnieniami związanymi z cyfrową tożsamością.
2. Otwarte dane - ok. 30-35 osób. Najistotniejszym tematem jakim zajmuje się grupa to wypracowanie propozycji katalogu danych o wysokiej wartości. Kierunkowym celem na przyszły rok jest nowa strategia otwartych danych i zaangażowanie partnerów z obszarów nauki i badań, biznesu, organizacji pozarządowych, samorządów w wypracowaniu tej strategii. Grupa ta jest zapleczem dla Departamentu Otwartych Danych i Rozwoju Kompetencji MC.
3. Internet Rzeczy IoT - cała lista dystrybucyjna grupy to ponad 220 osób. Grupa podzieliła się na podzespoły analizujące potencjał poszczególnych sektorów, branż w aspekcie internetu rzeczy i identyfikujące ograniczenia i szanse dla rozwoju internetu rzeczy. W efekcie działań grupy powstał Raport „IoT w polskiej gospodarce”, zorganizowana została również konferencja „Perspektywy finansowania i wsparcia firm IoT w Polsce” - we współpracy z Kancelarią Prezydenta RP. Wśród planowanych działań jest m.in. organizacja cyklicznych konferencji regionalnych „IoT w Polsce” (we współpracy z KPRP). Podkreślone zostało, że trwają prace nad stworzeniem mapy innowacji - platformy do wymiany wiedzy i inicjowania współpracy.
4. Rejestry rozproszone i blockchain - składa się z ponad 100 osób. Głównym celem pracy grupy jest identyfikacja możliwych zastosowań technologii rejestrów rozproszonych w

- gospodarce i sektorze publicznym, a następnie standaryzacja, regulacja, współpraca międzynarodowa. Podzespoły grupy formułują propozycje zmian w prawie lub podejściu regulacyjnym przygotowując dokumenty typu „whitepaper” z postulatami dla ministrów
5. Sztuczna inteligencja (AI) - prawie 200 osób. Najistotniejszym projektem, w którego realizacji bierze udział grupa jest wypracowanie „Polityki Rozwoju Sztucznej Inteligencji w Polsce na lata 2019-2027”. Celem głównym, który Polityka definiuje, jest zajęcie przez Polskę ważnego miejsca wśród producentów rozwiązań AI (wskazano, że w obecnej chwili siła polskiego sektora budowy rozwiązań AI jest mierzona liczbą 800 firm, które się tym zajmują). Wskazano, że warto rozważyć powołanie stałego, międzyresortowego zespołu ds. Danych Cyfrowych i Sztucznej Inteligencji, który zajmowałby się w szczególności kwestiami AI i powiązanej z tym horyzontalnym zagadnieniem gospodarki opartej na danych.
 6. Cyberbezpieczeństwo – ponad 130 osób. Grupa w 2019 roku znacznie rozszerzyła spektrum tematyczne i zajmuje się zagadnieniami: edukacji w cyberbezpieczeństwie, cyberbezpieczeństwa w Przemysle 4.0, cyberbezpieczeństwa w łańcuchu dostaw i certyfikacji w cyberbezpieczeństwie. Grupa pracuje (i będzie pracować w kolejnym roku) w zespołach odpowiadających ww. obszarom.
 7. System Rejestrów Państwowych – ok 30 osób. Grupa zajmuje się zagadnieniami związanymi z rozbudową SRP o nowe usługi i funkcjonalności oraz nowe rejestry (m.in. Rejestr Danych Kontaktowych). Praca grupy opiera się na bezpośredniej współpracy pomiędzy MC, a zainteresowanym ministerstwem lub zespołem interesariuszy, np. urzędników. Pan Dyrektor Jacek Paziewski zaznaczył, że grupa ta ma być połączona z grupą architektury i usług cyfrowych.
 8. Telekomunikacja – ok. 30 osób, zaplecze dla Departamentu Telekomunikacji MC. Grupa stanowi forum współpracy i wymiany poglądów na temat rozwoju rynku telekomunikacyjnego. Celem istnienia grupy jest analiza problemów występujących na rynku telekomunikacyjnym oraz dyskusja w zakresie konieczności opracowania i zmiany aktów prawnych oraz dokumentów strategicznych z zakresu telekomunikacji.
 9. Rozwój kompetencji cyfrowych – ponad 80 osób, zaplecze merytoryczne dla Departamentu Otwartych Danych i Rozwoju Kompetencji MC. Osiągniętymi efektami grupy jest wypracowanie rekomendacji eksperckich dotyczących działań i projektów Programu Rozwoju Kompetencji Cyfrowych. Rekomendacje te odnosiły się do pięciu kluczowych obszarów dotyczących uczenia się przez całe życie.
 10. Ochrona danych osobowych – grupa, która jak podkreślił Pan Dyrektor Jacek Paziewski, wykonała swoje zadania. Grupa wypracowała poradniki/przewodniki po RODO (m.in. dla administracji czy przedsiębiorców).

W toku dyskusji pojawiła się kwestia planowanego finansowania działań z zakresu Sztucznej Inteligencji przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju. Dyr. Paziewski wskazał, że za ustalenie projektów, które z takiego dofinansowania skorzystają odpowiada NCBiR i MC nie ma na to wpływu. Przewodniczący Rady zaproponował, aby Rada zaprosiła osobę odpowiedzialną za obszar cyfryzacji w Narodowym Centrum Badań i Rozwoju i poprosił członków Rady o stworzenie listy pytań/obszarów tematycznych, którymi Rada jest zainteresowana, by można było wystosować zaproszenie.

Podsumowując tę część posiedzenia Przewodniczący podkreślił, że stworzenie koncepcji Grup roboczych w MC było jedną z najlepszych dróg rozwoju jakiegokolwiek dziedziny związanej z cyfryzacją – jest to „uspołecznienie” Ministerstwa, otwarcie go na interesy szerokiego grona interesariuszy.

[Spotkanie z Panią Anną Woźnicą, Dyrektorem Departamentu Teleinformatyki MSWiA i Panem Dariuszem Boguckim, Zastępcą Dyrektora Departamentu Teleinformatyki MSWiA dot. Wielkoskalowych Systemów Informacyjnych Unii Europejskiej.](#)

Pan Dyrektor Dariusz Bogucki zaczął od podkreślenia znaczenia jednego z fundamentów i filarów istnienia Unii Europejskiej, o którym obecnie mówi się znacznie więcej, czyli o Wielkoskalowych Systemach Informacyjnych. Należy przez to rozumieć systemy, które obejmują kraje unijne. Wywodzą się z pojęcia Strefy Schengen – obszaru Unii Europejskiej, na którym zniesiono wewnętrzne kontrole graniczne. Podkreślono, że każde państwo, które należy do Strefy Schengen bądź ubiegające się o włączenie do strefy musi spełniać 4 warunki:

- wykazać, że jest w stanie wziąć na siebie odpowiedzialność za kontrolowanie zewnętrznej granicy strefy Schengen w imieniu innych państw również należących do tej strefy;
- stosować określone przepisy Schengen, takie jak zasady dotyczące kontroli granicznej (na lądzie, morzu i w powietrzu), wydawania wiz, współpracy policyjnej i ochrony danych osobowych;
- podjąć skuteczną współpracę z innymi państwami Schengen w celu utrzymania wysokiego poziomu bezpieczeństwa po zniesieniu kontroli na granicach wewnętrznych;
- ustanowić połączenie z tzw. wielkoskalowymi systemami informacyjnymi UE.

Podkreślono, że ostatni warunek jest w praktyce kluczowy. Bez połączenia z tymi systemami nie ma możliwości spełnienia pozostałych warunków. Obecnie funkcjonują 3 systemy:

- System Informacyjny Schengen (SIS II) - podstawowe narzędzie współpracy policyjnej w całej UE. Umożliwia służbom granicznym, celnym i policyjnym odpowiedzialnym za kontrole w strefie i na jej granicach zewnętrznych wymianę informacji dotyczących osób i rzeczy poszukiwanych lub zaginionych. Dostęp do alertów SIS mają określone krajowe organy ścigania, wymiaru sprawiedliwości i administracyjne. Polska jest podłączona do SIS od 2004. Był to warunek konieczny wejścia Polski do strefy Schengen. Organem koordynującym współpracę jest Komenda Główna Policji.
- System Informacji Wizowej (VIS) – umożliwia realizację wspólnej polityki wizowej UE poprzez wymianę informacji w zakresie wiz krótkoterminowych UE (tzw. schengenśkich). W całej Unii Europejskiej istnieje jednolita procedura wydawania wiz krótkookresowych. Umożliwia ona wymianę informacji nt. osób niepożądanych na terenie UE. Polska jest podłączona do VIS od 2011 roku. Organem koordynującym współpracę jest KGP.
- System Eurodac - powstał jako narzędzie wymiany dowodów daktyloskopijnych między państwami członkowskimi w procesie rozpatrywania wniosku o azyl w UE. Polska korzysta z Eurodac od 2004 roku. Organem koordynującym współpracę jest KGP (Centralne Laboratorium Kryminalistyczne Policji).

Za operacyjne utrzymanie i rozwój systemów wielkoskalowych odpowiada Agencja Wykonawcza eu-LISA (z siedzibami w Tallinie i Strasbourgu).

W Polsce podstawą prawną dla operacyjnego współdziałania polskich jednostek z systemami SIS II i VIS jest ustawa o udziale Rzeczypospolitej Polskiej w Systemie Informacyjnym Schengen oraz Wizowym Systemie Informacyjnym¹, która określa zasady i sposób realizacji udziału RP w systemach informacyjnych SIS II oraz VIS oraz obowiązki i uprawnienia organów w zakresie dokonywania wpisów oraz wglądu do danych zawartych w tych systemach. Drugim istotnym organem jest Pełnomocnik Rady Ministrów do Spraw Przygotowania Organów Administracji Państwowej do Współpracy z Systemem Informacyjnym Schengen i Wizowym Systemem Informacyjnym². Sprawuje on strategiczny nadzór nad współpracą jednostek polskiej administracji z wielkoskalowymi systemami Schengen, odpowiada za wdrożenie dorobku prawnego Schengen, w tym za implementację nowych rozwiązań technicznych w strefie Schengen. Funkcję Biura Pełnomocnika pełni obecnie Departament Teleinformatyki MSWiA.

Podkreślono, że systemy działają od dłuższego czasu i jest wiele uwag dotyczących ich działania (nie do końca ze sobą współpracują, nie obejmują pewnych nowych zagrożeń/obszarów, które się pojawiły), więc następuje ich przebudowa:

- SIS recast, który pozwoli na rozszerzenie listy alertów w obszarze terroryzmu (tzw. wpisy prewencyjne), rozszerzenie katalogu poszukiwanych obiektów, powiązanie danych osobowych z danymi biometrycznymi. System ma być powiązany z innymi systemami.
- EES (Europejski System Wjazdu-Wyjazdu), nowy system centralny odnotowujący dane (w tym biometryczne) wszystkich osób przekraczających wszystkie granice zewnętrzne UE (nie tylko Strefy Schengen). Ma on umożliwić identyfikację osób przekraczających dozwolony okres pobytu. Będzie ściśle powiązany z innymi systemami.
- ETIAS (Europejski System Informacji o Podróży oraz Zezwoleń na Podróż), nowy system odnotowujący i weryfikujący dane podróżujących w ruchu bezwizowym. Ma służyć identyfikacji osób przekraczających dozwolony okres pobytu. Głównym jego użytkownikiem będzie Frontex. Powiązanie z danymi z innych systemów.
- ECRIS-TCN (Europejska baza skazanych z krajów trzecich), nowy system zbierający dane o osobach spoza UE skazanych przez kraje członkowskie oraz kraje, z którymi obowiązuje ruch bezwizowy.

Pan Dyrektor Dariusz Bogucki wspominał, że do końca 2024 r. powstaną rozwiązania centralne zapewniające wymianę informacji pomiędzy bazami systemów wielkoskalowych – m.in. Europejski Portal Wyszukiwania (ESP) i Wspólne Repozytorium Tożsamości (CIR). Zaznaczył również, że trwają prace nad rozporządzeniami przebudowującymi systemy VIS (VIS recast) i Eurodac (Eurodac recast).

Wskazane zostało, że każdy kraj musi włączyć się w te systemy. MSWiA na bazie swoich dotychczasowych doświadczeń wskazuje, że właściwą formułą realizacji przedsięwzięcia jest program (zbiór projektów zarządzanych w skoordynowany sposób), którym kierowałby Pełnomocnik -

¹ Ustawa z dnia 24 sierpnia 2007 r. o udziale Rzeczypospolitej Polskiej w Systemie Informacyjnym Schengen oraz Wizowym Systemie Informacyjnym (Dz.U. 2019 poz. 1844)

² Obwieszczenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 13 lutego 2014 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie ustanowienia Pełnomocnika Rządu do Spraw Przygotowania Organów Administracji Państwowej do Współpracy z Systemem Informacyjnym Schengen i Wizowym Systemem Informacyjnym (Dz.U. 2014 poz. 337)

niezbędne jest jednak zaktualizowanie zakresu jego zadań. Planuje się również powołanie Zespołu Międzyresortowego, który będzie wspierał Pełnomocnika w realizacji szeregu przedsięwzięć niezbędnych do zapewnienia współdziałania Polski z systemami wielkoskalowymi UE. Wskazano, że Zespół funkcjonowałby na dwóch poziomach:

1. strategicznym: Rada Programu (na czele z Pełnomocnikiem), która sprawuje nadzór nad realizacją programu i podejmuje kluczowe decyzje (prawne, organizacyjne i techniczne),
2. operacyjnym: Komitet sterujący, odpowiadający za operacyjne zarządzanie programem i projektami.

Obsługę merytoryczną i administracyjną programu zapewnić będzie Biuro Programu.

Podkreślone zostało, że trwają już prace nad ramami prawnymi – nastąpi głęboka nowelizacja ustawy z 2007r. Docelowo powstanie nowa ustawa. Trwają też prace nad nowym rozporządzeniem dotyczącym zakresu zadań/kompetencji Pełnomocnika. Testowane są również różne rozwiązania techniczne związane z nowymi systemami wielkoskalowymi (np. testowane są rozwiązania do szybkiego pobierania danych biometrycznych). Departament Teleinformatyki MSWiA wspólnie z jednostkami Grupy MSWiA pracuje także nad „Planem dostosowania organów administracji państwowej do współpracy z wielkoskalowymi systemami UE”.

W trakcie dyskusji Pani Dyrektor Anna Woźnica wspomniała, że w Programie Zintegrowanej Informatyzacji Państwa powinno ująć się wszystkie te projekty, które wymienili przedstawiciele MSWiA, ponieważ będą one w interakcji z innymi systemami krajowymi.

Pojawiła się również kwestia finansowania tego przedsięwzięcia – zauważone zostało, że być może powinny istnieć odrębne fundusze na finansowanie projektów unijnych, których realizacja i dalsze funkcjonowanie w państwie jest wymagane.

Podsumowując spotkanie Przewodniczący Rady wskazał, że po spotkaniu być może powstanie rekomendacja Rady.

[Dyskusja wewnętrzna na temat rekomendacji Rady dotyczącej finansowania projektów cyfrowych za pomocą programów operacyjnych nowej perspektywy budżetowej UE lat 2021-2027 – Pan Krzysztof Głomb.](#)

Wiceprzewodniczący podziękował za pracę nad tym dokumentem. Wskazał, że dokument zawiera bardzo wiele atrakcyjnych i konkretnych propozycji, które dalece wykraczają poza dotychczasowe opinie w tej sprawie.

Przeprowadzono głosowanie nad projektem Uchwały nr 3 - wszyscy Członkowie obecni na posiedzeniu opowiedzieli się za przyjęciem uchwały.

W toku dyskusji pojawiła się kwestia dotycząca tworzenia regionalnych programów operacyjnych i relacji zapisów programów krajowych z programami regionalnymi. Pojawiła się sugestia sformułowania zapytania ze strony Rady do Ministra Inwestycji i Rozwoju, jak ma przebiegać konstruowanie regionalnych programów operacyjnych.

[Wolne wnioski.](#)

Pojawiła się propozycja zaproszenia na posiedzenie Rady realizatorów projektu Centrum Mistrzostwa Informatycznego. Podkreślono, że projekt jest bardzo ważny ze względu na

kształcenie specjalistów na potrzeby rozwoju rynku IT (w tym m.in. sztucznej inteligencji) w Polsce, ewentualnie można by było wskazać drogę zmiany realizacji tego projektu. Chodzi o to, że ten projekt zmienił swoje założenie i ma teraz charakter popularyzowania programowania, a nie kształcenia kadry wysoce specjalistycznej. Przewodniczący wyraził wątpliwość, czy Rada powinna się zajmować takimi konkretnymi projektami, czy raczej rozwiązaniami systemowymi.

Pojawiła się też propozycja podjęcia analizy kwestii tożsamości użytkownika systemu edukacyjnego – ucznia, od momentu jego wejścia do systemu, do momentu wyjścia. To kwestia mająca wiele aspektów nie tyle technologicznych, ale głównie prawnych, ponieważ obecnie nastąpiły pewnie utrudnienia, związane np. z RODO. Zasugerowano, aby omówić ten temat na jednym z przyszłych posiedzeń Rady.

Poruszono kwestię kompetencji cyfrowych – wrócono m.in. do tematu „Programu rozwoju kompetencji cyfrowych do roku 2030” i patrząc szerzej w ogóle do kwestii wykształcania kompetencji dla przyszłości. Wskazano, że należałoby uzyskać informacje, co w tym obszarze robią różne podmioty – poza MC, również MPiIT, MEN czy NCBiR. Postanowiono zająć się tym tematem po ukształtowaniu się nowego rządu i przyszłych ministerstw. Jednocześnie jeden z Członków Rady zaproponował, że na kolejnym posiedzeniu może przedstawić zapisy „Programu rozwoju kompetencji cyfrowych do roku 2030”.

Jeden z Członków Rady zaproponował zaproszenie kilku polskich małych i średnich firm, które dostarczają produkty z zakresu cyberbezpieczeństwa, aby przedstawiły problemy tych firm oraz poinformowały jakiego wsparcia ze strony rządowej potrzebują. Zasugerowano, aby omówić ten temat na jednym z przyszłych posiedzeń Rady.

Wspominano także o raporcie opublikowanym przez Ośrodek Przetwarzania Informacji – Państwowy Instytut Badawczy (przygotowanym na zlecenie MNiSW) na temat badań prowadzonych w zakresie Sztucznej Inteligencji w Polsce. Wskazano, że raport może być pretekstem dla Rady do szerszego namysłu i zastanowienia się nad systemem pozyskiwania wiedzy dla Rządu w tym zakresie.

Uczestnicy posiedzenia:

Członkowie Rady:

1. Joanna Adamczyk
2. Krzysztof Dyki
3. Krzysztof Głomb - Wiceprzewodniczący
4. Paweł Gora
5. Agnieszka Gryszczyńska
6. Michał Kanownik
7. Anna Beata Kwiatkowska
8. Tomasz Łukawski
9. Dariusz Milka
10. Józef Orzeł - Przewodniczący
11. Włodzimierz Schmidt
12. Sebastian Szymański

Zaproszeni goście:

13. Anna Woźnica, Dyrektor Departamentu Teleinformatyki MSWiA
14. Dariusz Bogucki, Zastępca Dyrektora Departamentu Teleinformatyki MSWiA

Sekretariat Rady i pracownicy Ministerstwa Cyfryzacji:

15. Jacek Paziewski, Dyrektor Biura Analiz i Projektów Strategicznych w MC
16. Monika Skrzyńska, Zastępca Dyrektora Biura Ministra w MC
17. Katarzyna Stopińska MC
18. Joanna Laskowska MC